

Modul 1 – Vad är Bonsai? (Fullversion)

Introduktion

Bonsai är mycket mer än en liten växt i en kruka – det är ett levande konstverk som kräver tålamod, kreativitet och respekt för naturen. Genom att forma och vårda ett bonsaiträd representerar du hela landskap, åldrande och liv i miniatyr.

Men till skillnad från ett konstverk i sten eller färg är bonsai **levande** – det växer, förändras och reagerar på sin omgivning.

Teori

Vad betyder bonsai?

Ordet "**bonsai**" är japanska och betyder bokstavligen "*träd i skål*". Det bygger på äldre kinesisk tradition kallad *penjing*, där man skapade landskap i miniatyr.

Bonsai handlar inte om att skapa något konstgjort – tvärtom. Det är att **efterlikna naturen** på ett harmoniskt och balanserat sätt. Trädet ska kännas gammalt, starkt och rotat, även om det är bara 20 cm högt.

Vad är ett bonsaiträd?

Bonsai är inte en art – det är en **teknik**. Nästan alla vedartade växter (träd och buskar) kan odlas som bonsai, så länge de har:

- Små blad eller barr
- Tåliga rötter
- God förgrening

Man styr trädets tillväxt genom:

- **Beskärning** av grenar och rötter
- **Trådbindning** för att forma
- **Krukstorlek** för att begränsa tillväxt
- **Jord, vatten och ljus** för att påverka utveckling

Bonsai = filosofi

Bonsai är också kopplat till **Zen-filosofi**. Det handlar om närvaro, tålmod, balans och reflektion. Du skyndar inte – du formar med tiden.



Praktiska tips

- Börja med att **studera träd i naturen**. Hur växer de? Vilka grenar är starka? Varför lutar vissa träd?
 - Lär dig se på träd som former, inte bara växter.
 - Besök ett bonsaimuseum eller se bilder från mästare som Kunio Kobayashi.
-



Övning

Din första bonsaistudie

1. Gå ut i naturen eller kolla bilder online.
2. Välj ett träd du tycker ser vackert eller kraftfullt ut.
3. Ta ett foto eller skissa – notera:
 - Stamform
 - Grenstruktur
 - Hur rötterna ser ut
4. Skriv ner: Hur skulle du återskapa detta som bonsai?



Reflektion:

- Vad är "karaktären" i detta träd?
 - Hur påverkar naturen dess form?
 - Vad skulle vara utmaningen att skapa detta i miniatyr?
-



Vanliga misstag

- **✗** "Bonsai är en växt jag köper färdig" → Du kan köpa en färdigformad planta, men **det verkliga arbetet börjar sen**.
 - **✗** "Bonsai är en art" → Nej! Bonsai = metod, inte sort.
 - **✗** "Jag kan ställa den var som helst" → Bonsai kräver ljus, luft, vatten – placering är avgörande.
-



Bonusmaterial



YouTube:



The Origins of Bonsai – History & Philosophy (Bonsai Empire)



Boktips:



“Bonsai: The Art of Growing and Keeping Miniature Trees” – Peter Chan



Bildinspiration:

- Gammal japansk tall i kaskadstil
- En bonsai på en klippa (windswept style)



Modul 2 – Välja rätt träd



Introduktion

Att välja rätt träd är ett av de viktigaste stegen i din bonsairesa. Ditt första träd bör vara tåligt, lättskött och ge dig möjlighet att öva på formning och skötsel utan att vara alltför känsligt för nybörjarmisslag.



Teori

Alla vedartade växter kan i teorin bli bonsai, men vissa arter passar bättre än andra – särskilt för nybörjare.

Inomhusarter är oftast tropiska eller subtropiska, medan utomhusbonsai består av tempererade arter som kräver vintervila.



Exempel på bra nybörjararter:

- **Fikus (Ficus retusa, Ficus ginseng):** tålig och perfekt för inomhus
- **Zelkova (japansk alm):** snabbväxande och förgrenar sig lätt
- **En (Juniperus):** klassiskt barrträd, mycket formbart
- **Japansk lönn (Acer palmatum):** vackra blad, fantastisk höstfärg
- **Kinesisk Ulm (Ulmus parvifolia):** tålig och formbar



Vad du ska leta efter när du väljer träd:

- Stark och intressant **stamform**
- Synliga eller potentiella **ytliga rötter (nebari)**
- Balanserad **grenstruktur**

- Frisk färg, stark tillväxt, **inga skadedjur eller svamp**
-



Praktiska tips

- 🌿 Köp din första bonsai från en **bonsaispecialist** – de har träd anpassade för formning.
 - 🌿 Undvik “stormmarknadsbonsai” – de är ofta misskötta, övervattnade och felaktigt formade.
 - 🌿 Pre-bonsai (ofärdiga plantor) är ett bra val om du vill träna formning själv, men ändå få bra förutsättningar.
 - 🌿 Om du vill forma från grunden – välj en **ung planta eller fröplanta**, och ha tålamod!
-



Övning



Välj ditt första bonsaiträd

1. Gå till en fysisk butik eller webbsida som säljer bonsaiträd.
 2. Välj ut **3 olika arter** du tycker verkar intressanta.
 3. Jämför dem med dessa kriterier:
 - Inomhus eller utomhus?
 - Lättskött/tålig?
 - Frisk tillväxt och blad?
 - Spännande stamform?
 4. 📝 Skriv ner vilket träd du skulle välja – och varför!
-



Vanliga misstag

- ❌ Att välja en art som inte klarar klimatet du bor i
 - ❌ Att välja ett träd enbart för att det är “billigt”
 - ❌ Att inte kolla **stam, rötter och struktur** – viktigare än blad just nu
 - ❌ Att köpa en bonsai utan att förstå dess skötselbehov
-



Bonusmaterial



YouTube:

“Best Bonsai Trees for Beginners” – Herons Bonsai



Läs mer:

Top 10 Bonsai Species – bonsaiempire.com/tree-species



Modul 3 – Kruka och jord



Introduktion

Bonsai är inte bara ett träd – det är **ett helhetsverk**. Och krukans är en lika viktig del av uttrycket som trädet. Rätt jord och rätt kruka är avgörande för både **hälsa och estetik**.



Teori



Krukan – mer än bara en behållare

En bonsaikruka är inte bara något trädet står i – den är **en del av konstverket**.

Det finns olika typer av krukor:

- **Glaserade krukor** – ofta för lövträd
- **Oglaserade krukor** – för barrträd och mer naturligt uttryck
- **Rund, oval, rektangulär, djup, grund** – välj utifrån trädets stil

Det viktigaste:

- ✓ **Dräneringshål i botten**
 - ✓ Rätt proportioner till trädets storlek och stil
 - ✓ Inte för liten – rötterna behöver plats att andas
-



Jord – syre, dränering och näring

Vanlig blomjord fungerar inte för bonsai. Den är för tät, håller för mycket vatten och kväver rötterna.

Bonsaijordens krav:

- God **dränering**
- Bra **luftflöde till rötterna**
- Håller lagom mycket **fukt och näring**

Vanlig bonsai-jordblandning:

- 50% **Akadama** – japansk lera, absorberar vatten och ger struktur
- 25% **Lava-rock** – dränering och luft
- 25% **Pimpsten** – luftighet och fuktbalans

Alternativ:

Om du inte har tillgång till dessa ingredienser kan du använda:

- Kattsand (lerbaserad, ej klumpbildande)
 - Perlit + barkkompost + grov sand
-



Praktiska tips

- Sila jorden innan du använder den – ta bort damm och partiklar
 - Använd **nät över dräneringshål** så jorden inte rinner ut
 - Lägg gärna ett lager grövre substrat i botten av krukan
 - Använd **rotkrokar** eller trådar för att stabilisera trädet vid plantering
-



Övning





Förbered din första bonsaikruka

1. Välj en bonsaikruka med minst 2 dräneringshål
2. Klipp till nät och fäst över hålen
3. Blanda egen jord enligt receptet ovan
4. Testa att fylla krukan – notera hur vatten rinner genom

Bonus: Plantera en stickling eller enkel växt i bonsaikrukans jord för att se hur den beter sig



Vanliga misstag

-  Att använda blomjord – för tät, ger rotröta
 -  Att välja för liten kruka – rötterna får ingen luft
 -  Att inte använda nät – jorden rinner ut och dränker trädet
 -  Att ha krukan som "eftertanke" istället för en del av designen
-



Bonusmaterial



YouTube:

"How to Choose the Right Pot for Your Bonsai" – Bonsai Empire



Webbshoppar:

- kaizenbonsai.com
- bonsai.de
- bonsaitree.co.za



Tips:

Skaffa flera krukor i olika färger och former – testa hur de påverkar trädets uttryck!



Modul 4 – Beskära grenar och rötter



Introduktion

Beskärning är grunden till bonsai. Det är med saxen du formar trädets struktur, stil och framtid. Rätt beskärning skapar balans, skönhet och hälsa. Fel beskärning kan skada eller till och med döda trädets.

Att beskära bonsai är både **en teknisk färdighet och ett konstnärligt beslut.**



Teori



Varför beskär man?

- För att **begränsa tillväxt**
- För att **forma trädets estetiskt**
- För att **skapa förgrening**
- För att **släppa in ljus och luft**
- För att **ta bort dött eller skadat material**



Två typer av beskärning:

1. **Strukturbeskärning** – formar stam och huvudgrenar (görs ofta tidigt i trädets liv)
 2. **Underhållsbeskärning** – håller formen, tar bort nya skott som inte passar in
-



Rotbeskärning

Vid omplantering klipper man rötterna för att:

- Begränsa trädets storlek
- Stimulerar nya, fina rotsystem (fiberrötter)
- Förhindra att rötterna snurrar och kväver sig själva

Rotbeskrning görs **endast i samband med omplantering**, och **inte varje år**.

Grundprinciper för beskärning

- Använd alltid **vassa och rena verktyg**
 - Klipp snett, inte rakt av – för att undvika fuktsamling
 - Ta bort:
 - Korsande grenar
 - Inåtvända grenar
 - Vertikala skott i sidogrenar
 - Dött, skadat eller sjukt material
 - Tänk alltid: **Var ska nästa skott växa?**
-

Praktiska tips

- Klipp aldrig mer än 1/3 av trädets bladvolym på en gång
 - Beskär **efter växtsäsongen börjat**, inte under vintern
 - Lämna alltid lite gren – klipp inte för nära stammen
 - Använd **konkava tänger** för snygga snitt som läker jämnt
-

Övning

Träna beskärning på ett provträd

1. Välj ett enkelt växtmaterial (t.ex. fikus eller stickling)
2. Identifiera grenar som:
 - Växer inåt
 - Korsar andra grenar
 - Ser svaga eller döda ut
3. Gör rena snitt med en bonsaisax eller liten sekatör
4. Studera efter 1–2 veckor hur trädet reagerar

 Dokumentera med bilder före och efter



Vanliga misstag

- ❌ Beskära för mycket på en gång
 - ❌ Beskära under fel årstid
 - ❌ Klippa med slö sax → krossar istället för snitt
 - ❌ Klippa nära stammen utan att lämna "krage" → sämre läkning
 - ❌ Glömma att planera: varje snitt ändrar trädets framtid
-



Bonusmaterial



YouTube:

"Bonsai Pruning for Beginners" – Bonsai Empire



Följ utveckling:

Skapa ett fotoalbum eller "prunelog" – dokumentera hur ditt träd reagerar efter varje beskärning



Experiment:

Beskär två identiska plantor på olika sätt – jämför deras utveckling efter 4 veckor



Modul 5 – Trådbindning (Wiring)



Introduktion

Trådbindning är ett av de mest kreativa och kraftfulla verktygen i bonsaikonsten. Med hjälp av tråd kan du forma trädets grenar och stam – precis som en skulptör formar lera.

Men trådbindning kräver **precision, tajming och känsla**. För hårt – du skadar barken. För löst – ingen effekt. För länge – tråden växer in i trädet.



Teori



Vad är wiring?

Wiring innebär att du lindar metalltråd (vanligtvis aluminium eller koppar) runt grenar och stam. Därefter böjer du grenarna i önskad riktning och vinkel.

Med tiden vänjer sig trädet vid den nya formen – **"träet minns"** – och du kan ta bort tråden.

Trådens material

- **Aluminiumtråd:** mjukare, lättare att arbeta med → perfekt för nybörjare
- **Koppartråd:** starkare, används mest på barrträd och av avancerade användare

Tjocklek: Trådens tjocklek bör vara ungefär **1/3 av grenens tjocklek**.

När ska man tråda?

- Bäst på **senhösten eller tidig vår** – då är grenarna mer följsamma
 - Tråda inte om trädet är svagt, sjukt eller nyligen omplanterat
-

Hur länge ska tråden sitta?

- I genomsnitt **2–6 månader**, beroende på trädet och tillväxten
 - Kontrollera ofta – **ta bort innan den växer in i barken!**
-

Praktiska tips

- Använd alltid **gummibelagd tråd** om möjligt, för att skydda barken
 - Böj långsamt – träd kan brytas om du stressar grenarna
 - Tråda med spiralmönster i **45° vinkel**
 - Fäst tråden i stammen innan du börjar forma grenar
 - Tråda **parvis** – en gren åt vänster, en åt höger – för stabilitet
-

Övning

Tråda en gren (på ett träningsobjekt)

1. Ta en enkel växt eller övningsbonsai
2. Välj en gren som behöver böjas neråt eller åt sidan
3. Linda tråden i spiral från stammen och ut
4. Böj försiktigt grenen till önskad position
5. Låt sitta i 1–2 månader – kolla veckovis efter inbuktning i barken

 Dokumentera före/efter med foto och notera förändringen



Vanliga misstag

- ✗ Använder för tunn eller för tjock tråd
 - ✗ Lindar för hårt – tråden skär in i barken
 - ✗ Glömmer att ta bort tråd i tid → permanenta skador
 - ✗ Böjer snabbt eller för mycket på en gång → grenbrott
 - ✗ Trådar för många grenar samtidigt → stressar trädet
-



Bonusmaterial



YouTube:

“How to Wire Your Bonsai Tree – Step by Step” – Bonsai Empire



Inspiration:

- Sök på stilar: windswept, cascade, literati
- Studera hur grenar vrider sig i naturen



Utmaning:

Tråda ett litet träd i två olika former (t.ex. upprätt & lutande) – se vilken som blir mest harmonisk



Modul 6 – Ljus, vatten & placering



Introduktion

Ljus, vatten och placering är **livsnödvändiga element** för ett bonsaiträd. Det spelar ingen roll hur vacker din formgivning är – om du inte ger rätt ljus eller vattnar korrekt kommer trädet att lida, eller till och med dö.

Det här är bonsaivård på djupet – här bygger du **hälsa och vitalitet**.



Teori



Ljus

Bonsai behöver **mycket ljus** – men olika arter har olika behov:

Bonsaiart

Ljusbehov

Fikus, Zelkova	Indirekt starkt ljus
En, Tall	Full sol
Lönn	Morgonsol, skydd från stark eftermiddagssol

💡 Generellt:

- 4–6 timmar **direkt eller mycket starkt ljus** per dag
 - Använd växtlampa vintertid (särskilt inomhus)
 - Roterar du trädet varje vecka → jämn tillväxt
-

💧 Vatten

Bonsai vattnas **när jorden börjar bli torr** – inte enligt schema.

- Stick ner ett finger 2–3 cm i jorden – känns det torrt? Vattna.
- Vattna tills det **rinner ut genom dräneringshålen**
- Undvik att jorden torkar ut helt
- Använd regnvatten eller filtrerat vatten om möjligt (ingen kalk)

📌 **Tips:** Använd en sprayflaska för att fukta bladen på tropiska träd

📍 Placering

Var trädet står påverkar både hälsa och tillväxt:

Inomhus:

- Ljust fönster (helst söderläge)
- Undvik drag, direkt elementvärme och AC
- Hög luftfuktighet är ett plus – ställ gärna bonsain på ett bricka med lecakulor och vatten

Utomhus:

- Skydd mot stark blåst och extrem hetta
 - Sol på morgonen, halvskugga på eftermiddagen
 - Skydda mot frost eller ställ i kallväxthus på vintern (för träd som kräver viloperiod)
-

💡 Praktiska tips

- Planera var bonsain ska stå **året runt**
 - Håll koll på mikroklimat – fönsterplats kan vara hetare än du tror
 - Om du flyttar trädet → vänj det gradvis vid nya ljusförhållanden
 - Ha en anteckningsbok där du skriver ned observationer om ljus, vatten och placering
-






Övning

Gör en platsanalys

1. Identifiera 3 platser i ditt hem där du skulle kunna placera en bonsai
2. Mät ljus (eller uppskatta – sol hela dagen, morgon, kväll?)
3. Testa luftfuktighet (med hygrometer eller känsla)
4. Bestäm: vilken plats ger bäst förutsättningar?

 Logga ljusets förändring under dagen och veckan

Vanliga misstag

-  Vattnar enligt kalender – istället för efter behov
 -  Låter jorden stå blöt → rötterna kvävs
 -  Placerar inomhusträd i direkt sol bakom fönster → lövskador
 -  Flyttar trädet mellan miljöer för snabbt
 -  Ingen växtbelysning vintertid → trädet svälter
-

Bonusmaterial

YouTube:

“Bonsai Watering Techniques” – Herons Bonsai

“Grow Lights for Bonsai Indoors” – Bonsai Empire

Rekommenderade prylar:

- Växtlampa (LED, timerfunktion)
- Fuktmätare eller hygrometer
- Sprayflaska och regnvattenkanna



Modul 7 – Omplantering



Introduktion

Omplantering är en av de viktigaste men mest missförstådda delarna av bonsaivård. Många tror att det bara handlar om att byta kruka – men i själva verket är omplantering ett sätt att **förnya jord, beskära rötter och stimulera ny tillväxt**.

När du omplanterar på rätt sätt håller du trädet friskt, vitalt och kompakt – perfekt anpassat till livet som bonsai.



Teori



Varför omplantera?

- För att förnya gammal, utarmad jord
- För att beskära rötter och stimulera ny tillväxt
- För att undvika att rötterna växer runt i cirklar och kväver sig själva
- För att ge trädet ny energi



När ska man omplantera?

- Vår: **precis innan tillväxtsäsongen börjar**
- Ungefär **var 1–3 år**, beroende på trädets ålder, art och rottillväxt



Hur vet man att det är dags?

- Vatten rinner inte igenom jorden snabbt
 - Rötter sticker ut ur dräneringshål
 - Trädet växer långsammare trots god skötsel
 - Jorden känns kompakt och tät
-



Steg-för-steg: Så omplanterar du

1. **Förbered verktyg:** sax, rottek, nät, jord, ny kruka
2. **Ta försiktigt ut trädet ur kruk**
3. **Rensa rötterna från gammal jord** – använd en rottek eller ätpinnar
4. **Beskär rötter** – ta bort ca 1/3 av längden, fokusera på långa tjocka rötter
5. **Sätt nät över dräneringshål** i den nya kruk
6. **Fyll krukans botten med ny jordblandning**

7. **Placera trädet** – se till att stammens vinkel och position känns naturlig
 8. **Fyll upp med jord, tryck försiktigt ner med pinnar** så inga luftfickor uppstår
 9. **Vattna grundligt**
-



Praktiska tips

- Trädet kan se trött ut efter omplantering – det är normalt
 - Vattna noga men gödsla inte direkt – vänta 2–4 veckor
 - Undvik direkt solljus i några dagar efter omplantering
 - Dokumentera datum och vad du gjorde för framtida referens
-



Övning



Gör en övningsomplantering

1. Välj ett träningsbonsai eller stickling i liten kruka
2. Följ stegen ovan – notera särskilt hur rötterna ser ut
3. Dokumentera före/efter med bilder
4. Följ upp under 4 veckor – se hur trädet återhämtar sig



Skriv en kort logg: datum, art, jordmix, vad du klippte bort



Vanliga misstag

- ❌ Omplantera mitt i sommaren → för stressigt för trädet
 - ❌ Gödsla direkt efter omplantering → rötterna bränns
 - ❌ Ingen rotbeskrining → trädet fortsätter bli större
 - ❌ För hårt packad jord → luftbrist
 - ❌ Ingen förankring → trädet rör sig = stress
-



Bonusmaterial



YouTube:

“How to Repot a Bonsai Tree” – Bonsai Empire

“Repotting Ficus Bonsai – Step by Step” – Nigel Saunders



Rekommenderad utrustning:

- Rotkrok / rotgaffel
- Silar för jordsortering
- Bónsaipinnar för jordpackning
- Bónsaijord (akadama, pimpsten, lavasten)



Modul 8 – Årstidsvård



Introduktion

Bónsai är ett levande träd – och precis som naturen i stort följer det **årstidernas rytm**. Det är inte samma skötsel på våren som på vintern. Genom att förstå varje årtids behov hjälper du ditt bónsaiträd att växa, vila och utvecklas på ett hållbart sätt.

Det här är **bónsaikalendern** du behöver följa.



Teori

Bónsai följer naturliga tillväxtcykler. Oavsett om ditt träd står inomhus eller utomhus påverkas det av ljus, temperatur och fukt.

Du bör anpassa:

- Beskärning
- Vattning
- Gødning
- Placering
- Omplantering

...utifrån vilken årtid det är.



Vår – Väststart & förberedelse

- Tid för **omplantering** och **rotbeskärning**
- Första beskärning av nya skott
- Börja gödsla försiktigt
- Skydda från nattfrost om trädet flyttas ut



Vårens fokus: **tillväxt och form**

Sommar – Full tillväxt

- Vattna ofta – ibland dagligen
- Gödning varannan vecka (beroende på art)
- Kontrollera tråd – den kan skära in snabbt
- Skydda från **brännande sol** mitt på dagen

 Sommarens fokus: **energilagring och balans**


Höst – Förberedelse för vila

- Sluta gödsla i tid – trädet ska inte ha ny tillväxt innan vinter
- Låt trädet börja ställa om sig till vila
- Trädet drar in näring från löven (för lövfällande arter)
- Börja minska vattning successivt

 Höstens fokus: **nedtrappning och mognad**

Vinter – Vila

- Inget gödsel
- Vattna mycket sparsamt – bara om jorden är helt torr
- För utomhusbonsai: placera i kallväxthus, isolerad låda eller skyddad plats
- Inomhusbonsai: ge extra ljus via växtlampa

 Vinterfokus: **återhämtning**


Praktiska tips

- Sätt upp en **bonsaikalender** – där du följer upp varje träd månad för månad
 - Ha en separat vår- och höstplan för omplantering & beskärning
 - Använd **skuggduk** på sommaren för att skydda mot solbränna
 - Ställ bonsai på **tegelsten eller bricka** för att undvika direktkontakt med kall mark vintertid
-






Övning

Skapa en årstidsplan för ett av dina träd

1. Välj ett träd du har, eller planerar att skaffa
2. Gör ett 4-steps schema:
 - Vad gör du på våren?
 - Vad gör du på sommaren?
 - Vad gör du på hösten?
 - Vad gör du på vintern?

 Tips: Gör ett A4-blad per träd som en "årsplan" du kan spara och justera

Vanliga misstag

-  Fortsätta gödsla under hösten → oönskad tillväxt
 -  Ställa bonsai direkt i värme eller torr inomhusluft på vintern
 -  Vattna för mycket på vintern → rotröta
 -  Flytta trädet mellan värme/kyla för snabbt
 -  Inte kontrollera trådar → skär in under snabb sommartillväxt
-

Bonusmaterial

YouTube:

- *"Bonsai Through the Seasons" – Bonsai Empire*
- *"How to Winter Your Bonsai" – Herons Bonsai*

Verktyg:

- Skriv ut en bonsaikalender – markera årliga rutiner
- Skaffa app eller påminnelse för vår-/höstaktiviteter

Tips:

Logga varje träd separat – alla utvecklas olika!

Modul 9 – Stilar & inspiration

Introduktion

Bonsai är en konstform – och som all konst har den **stilar och uttryck**. Genom att följa eller inspireras av klassiska stilar kan du skapa träd som uttrycker kraft, elegans, rörelse eller harmoni.

Du behöver inte hålla dig slaviskt till en stil – men genom att förstå dem lär du dig **komposition, balans och känsla**.

Teori

De 5 klassiska bonsaistilarna

1. Chokkan – Formellt upprätt

- Rak stam
- Symmetrisk form
- Vanlig hos tallar och granar
- Uttrycker styrka och stabilitet

2. Moyogi – Informellt upprätt

- Stam böjer sig i mjuka S-former
- Grenarna är ändå välbalanserade
- Vanlig hos lönnar och ficus
- Mer naturligt och levande uttryck

3. Shakan – Lutande

- Stam lutar tydligt åt ett håll
- Rötterna kompenserar på motsatt sida
- Uttrycker träd som böjts av vind eller vikt

4. Kengai – Kaskad

- Stam växer nedåt över krukans kant
- Liknar träd på klippor som formats av snö eller vind
- Kräver speciell djup kruka

5. Fukinagashi – Vindpinad

- Alla grenar växer i en riktning
 - Ger känslan av stark vind över tid
 - Odramatiskt men mycket levande stil
-




Praktiska tips

- Börja med Moyogi – det är enklast och naturligt för de flesta arter
 - Rita ditt träd i olika stilar innan du väljer
 - Observera träd i naturen – de följer ofta dessa stilar av sig själva
 - Välj stil utifrån: **stammens rörelse, rotexponering, artens egenskaper**
-





Övning

Stil-analys av ett träd

1. Ta ett foto av ett befintligt bonsaiträd (ditt eget eller från nätet)
2. Bestäm vilken av de fem stilarna trädet följer
3. Om det är blandat – vilka inslag hämtar det från flera stilar?
4. Skriv en kort analys: vad uttrycker trädet? Hur påverkar stilen det?

 Tips: Samla bilder på olika stilar i en mapp – använd som inspiration

Vanliga misstag

-  Tvinga ett träd till en stil som inte passar dess naturliga rörelse
 -  Glömma balansen – t.ex. ha för mycket volym på en sida
 -  Satsa på svåra stilar för tidigt (t.ex. kaskad kräver mycket träning)
 -  Hoppa mellan stilar under samma design → trädet blir “förvirrat”
-

Bonusmaterial

YouTube:

- *“Introduction to Bonsai Styles” – Bonsai Empire*
- *“Classic Bonsai Forms Explained” – Herons Bonsai*

Inspiration:

- Japanska bonsaifestivaler
- Pinterest / Instagram-konton med olika stilar
- Studera naturens träd i storm, berg, öken

Tips:

Gör en egen “stilbok” – skissa eller skriv ner vilka stilar du vill testa på framtida träd



Modul 10 – Vanliga misstag & expert-tips



Introduktion

Bonsai handlar om tålmod, känsla och kunskap – men också om att **lära av misstag**. Nästan alla bonsaientusiaster har dödat ett träd (eller flera) på vägen mot skicklighet.

I denna sista modul lär du dig undvika vanliga fallgropar och får proffstips som tar din bonsaikunskap till nästa nivå.



Teori

Vanliga misstag – och varför de sker

1. Övervattning

- Rötterna kvävs → röta → trädet dör tyst
- Orsak: Tror bonsai behöver vatten varje dag

✓ **Lösning:** Lär dig läsa jorden – vattna endast när den börjat torka på ytan

2. Felaktig placering

- För lite ljus → svag tillväxt, gula blad
- För mycket sol → bladbränna
- För torr luft → torra bladkanter

✓ **Lösning:** Förstå varje arts behov – justera med växtlampor, luftfuktare eller skuggduk

3. Förhastad beskärning

- Tar bort för mycket → trädet förlorar kraft
- Klipper under fel årstid → återhämtar sig dåligt

✓ **Lösning:** Beskär stegvis och följ årstidsplanen

4. Ignorerar tråd

- Tråden växer in i barken → permanenta ärr

✓ **Lösning:** Kontrollera tråden varje vecka under aktiv tillväxt

5. Felaktig jord

- Använder blomjord → ingen dränering
- Använder gammal jord för länge

✓ **Lösning:** Använd specialjord & omplantera regelbundet



Expert-tips

- 📸 **Dokumentera allt:** foto före och efter beskärning, trådbindning, omplantering
 - 📅 **Följ ett årsschema:** gör en checklista för varje månad
 - 📖 **Läs böcker, bloggar och forum** – lär av proffsen
 - 🧠 **Tänk som en designer** – varje snitt förändrar trädet i flera år framåt
 - 🔄 **Skapa en “reflektionsrutin”:** vad funkade? Vad gick fel? Vad lärde du dig?
-



Övning

🎯 Skapa en egen “bonsaijournal”

1. Välj ett av dina träd
2. Skapa en enkel logg med:
 - Datum
 - Vad du gjorde (beskärning, tråd, vatten, gödning)
 - Resultat
 - Tankar & observationer

📝 Denna logg kommer bli ovärderlig för att förstå hur dina träd reagerar över tid



Fler misstag att undvika

- ❌ Köpa för många träd på en gång – svårt att sköta
- ❌ Inte skaffa rätt verktyg → sneda snitt, långsam läkning
- ❌ Kopiera andras stil utan att förstå syftet

- ❌ Tappa tålamodet – bonsai är “slow art”
-



Bonusmaterial



YouTube:

- “10 Bonsai Mistakes to Avoid” – *Bonsai Empire*
- “What Every Beginner Needs to Know” – *The Bonsai Zone*



Böcker:

- “The Bonsai Beginner’s Bible” – *Peter Chan*
- “Bonsai Heresy” – *Michael Hagedorn* (avancerat men roligt!)



Tips:

Investera i kvalitetsverktyg – det gör enorm skillnad

Ex: konkava tänger, rottek, trådsax



Avslutning

Du har nu gått igenom alla grunder för att **odla, forma och vårda en bonsai på riktigt**. Du förstår nu tekniken, filosofin och rytmen bakom denna urgamla konstform.

Nu börjar det riktiga äventyret – att låta dina träd växa med dig.



Lycka till, bonsaimästare in the making.